

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Thomæ Tamburini Societatis Jesu Siculi
Caltasinettensis, In ... Universitate Messanensi Theologiæ
Primarii Professoris, Tractatus Quinque In Quinque
Ecclesiæ Præcepta**

Tamburini, Tommaso

Dilingæ, 1697

Caput XVII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40032

27. Dico tertio in primo modo, qui est scandalum directum: non solum debet explicare fuisse alteri scandalum, verum etiam quod per scandalum induxisti proximum ad talem speciem peccati, ad sacrilegium v. gr. ad furtum, &c. Ratio est manifesta, quia tunc peccas non solum contra charitatem, sed etiam contra virtutes oppositas illis peccatis; eadem enim virtus v. g. castitatis, quae te obligat directe ad tuam castitatem, obligat etiam te, ne ex directa intentione proximum ad peccatum contra castitatem inducas.

CAPUT XVI.

Circumstantiae speciem mutant, vel non mutant, quae sunt circa seipsum.

Jactantia de peccato.

1. **Q**ui se jactat, seu laudat de aliquo suo peccato; mortaliter peccare, ea peccati specie, de qua gloriatur, non est dubium: de peccato, inquam, nam si de dexteritate, vel de fortitudine, quae fuit in occidendo v. g. sine periculo complacentiae de ipso peccato, vel sine scandalo, non esset nisi veniale; at dubium est; an qui se jactat de stupro v. g. vel de adulterio, vel de furto sacrilegio &c. sufficienter sic confiteatur: *Jactavi me de peccato contra castitatem, vel de peccato furvi, &c.*? Dico (si aliud non addatur) non solum sufficienter sic confiteri, sed etiam sufficienter hoc alio modo *toties me jactavi de peccato mortali*; Ratio

est, quia in hac mera jactantia tota malitia consistit in eo, quod offensa DEI eligitur, ut medium ad volendam gloriam apud homines, id quod est magna DEI irreverentia: at eadem aequa invenitur in omnibus mortalibus.

2. Dixi (si aliud non addatur) si enim, dum te de peccato jactas, desideras illud committere, necesse est singulas species, quas desideras, explicare, quia ejusmodi est voluntas committendi eas culpae species.

3. Idem dic, si gaudeas de peccato commisso; nam propter eandem rationem non est nec satis, dicere: *Gavisus sum me commisisse peccatum mortale*, sed opus est, peculiarem speciem exprimere, si *gavisus sum de stupro, de incestu, de concubitu cum moniali, &c.*, quia complacere de peccato à te commisso, est approbare peccatum à te peractum, atque adeo etiam hoc erit explicandum, non ita si pure gaudeas de malo, quod alius inimico v. g. inflixit, ut supra explicavimus *capit. 16. num. 8.*

4. Quid, si quis solum morose deleatur de peccatis sine voluntate, seu sine desiderio illas peccaminosas actiones faciendi?

Respondeo, de hoc jam subdo, quid sit sentiendum.

Delectatio morosa.

5. **D**iffert permixte desiderium committendi aliquod delictum, à mera complacentia de eodem: desiderium enim, ut modò vidimus, addit voluntatem ex parte sua efficacem, faciendi illud malum, quod de-

desiderat: ac mora complacentia, seu sola delectatio de tali objecto pravo actus est ex se inefficax, & consumatur interius, nec transit ad volendum executioni mandare illud, de quo delectatur: desiderat quis v. g. turpi: et congruere cum aliqua, is sane vult hoc malum patrare; verum si quis solum sibi interne complaceat de ejusmodi turpi congressu, nec vellet ullo modo procedere ad opus (nec illud, si forte fuerit factum, approbaret) moraretur in ipsa pura complacentia, seu delectatione, quæ vocatur à Theologis delectatio morosa, peccatum quidem est, ut per se patet, & potest conringere in alijs materijs, licet frequentius in materia venerea.

Porro quaestio est, an sicuti, si quis desiderat conjugatam, vel monialem, &c. necesse habet, has species in confessione declarare, ut modò dictum est; eodem modo debeat, si solum de illis morosè delectetur? Adverte autem hoc peccatum etiam in instanti posse committi, verum delectatio morosa, quia sistit, seu moratur in se, & non transit ad volendam executionem fortè antea factam?

6. Dico cum Vasquez 2. p. disp. 11. c. 112. & cum Castropalao tom. 1. tract. 2. disp. 2. p. 10. probabile esse, sufficere, si dicatur; bis, ter, &c. turpiter delectatus sum de copula illicita contra castitatem, quamvis persona, circa quam extitit delectatio, fuerit monialis, uxorata, soluta &c. Ratio est, quia tunc non intenditur procedi ad opus, & non intenditur violari jus speciale monialis, uxoratae, solutæ, &c.

ergo accipit suam totam malitiam ab oppositione ad virtutem castitatis.

7. Quòd si quis morosè delectetur de moniali, ut sacra, de conjugata, ut conjugata, certè explicare debet conditionem personæ; quia tunc additur nova species, cum talis delectatio versetur directè in rem sacram, in conjugum &c. Undè fit, ut in delectatione morosa de puero, de actu sodomitico, de bestialitate, de congressu cum dæmone, debeant hæc omninò explicari; quia tunc delectatio versatur in puerum, in sodomiam, in brutum &c.

8. Quando quis respicit mulieres v. g. affectu venereo sine progressu ad eas desiderandas; idem erit, quòd n. 6. dictum est. de pura delectatione morosa, in hoc enim casu sistit interius tota delectatio, quæ tamen non sisteret interius, si quis illas, vel solis oculis invitaret, vel illas inhonestè tangeret; tunc enim quia actio fieret exterior, debet personæ tactæ, vel sollicitæ conditio declarari: ut etiam, si quis aspiceret simili venereo affectu puerum, brutum, &c. debet explicari rei quamvis solum morosè cogitatae conditio, idque propter rationem modò dictam num. 7.

9. Unum superest decernendum; an in delectatione morosa de objecto turpi debeat prænitens explicare statum seu conditionem suæ personæ, esse nimirum Religiosum, seu se habere votum castitatis, vel esse solum &c.

Respondeo, debere, quia tunc peccat contra castitatem, & item contra Religionem. Illud non est improba-

Q 3

bile,

licet in bi...

AMBVRIN

in

Ecclesie præcepto

VARRIUS

de

libris

E III

306

bile, quod docet Gaspar Hurtadus de *subjecto peccati disp. 4. dis. 10.* Vxoratum in dicta pura delectatione morosa de aliena, non habere obligationem explicandi, se esse conjugatum; quia, inquit, in matrimonio, traditur quidem jus sui corporis alteri conjugi, sed non jus in suam mentem; unde non valeat ex vi conjugij cogitare ea, quæ velit, quamvis cum peccato contra castitatem. Scio, Vasquez citatum ab eodem Hurtado docere, etiam ab uxorato debere in dicta delectatione, quamvis purè interiori, explicari suum conjugij statum: sed non adesse sufficiens fundamentum id dicendi, meritò docet prædictus Hurtadus.

Locutio de rebus inhonestis.

10. **H**uc reducimus locutionem turpium; potest enim ea esse non rarò sine progrediendi intentione ad opus: dico igitur, si, dum de turpibus confabularis, eadem concupiscas, esse objectum concubitus in confessione declarandum, ut patet ex dictis: at si delecteris solùm vel de narratione ipsa sola turpi, vel de ipsis objectis, de quibus est collocutio sine desiderio de illis, non esse opus explicare; an fuerit locutio de stupro, de adulterio, de incestu &c. nisi fortè delecteris de his, ut talia sunt; qualis est delectatio de sodomia, de conjugata juxta dicta n. 7.

An in locutione horum turpium debeas explicare, num fueris primus ad loquendum dixi *cap. 16. num. 16.* Ut etiam ex dictis colligi potest, quomodo pecces, si tu loquendo cum socio,

prævides illum non delectari purè dumtaxat, sed procedere ad desiderandum.

Mollities.

11. **H**æc definitur à S. Thoma 2. 2. q. 5. art. 11. esse peccatum contra naturam, per quod procuratur effusio seminis extra concubitum, explendæ libidinis causa: est species peculiaris contra castitatem, atque adeò speciatim explicanda; si autem quis, dum hoc crimen committit, figit animum v. g. in conjugatam, in confanguineam, in virum, in brutum, debet etiam hæc speciatim in confessione declarare; contrahit enim item illam malitiam, quam cogitat, seu cui consentit.

12. Si quis hoc peccatum committat manibus alterius viri, vel femine, vel ipse alium, vel aliam suis manibus polluat, debet explicare statum adjuvantis ipsum, vel ab ipso adjuti, quia tunc supervenit alia sive numerica, sive specifica deformitas cooperationis cum socio, ut alibi à me latius explicatum est.

13. Qui ex defectu ætatis, vel ex alia causa (quales sunt pueri, puellæque impuberes, ut item Eunuchi) non possunt motu impudico semen effundere, vel effundunt semen inutile, peccant, peccant mortaliter ex pravo affectu ad pollutionem: sed certè hæc species peccati differt à vera pollutione, cujus est projicere semen contra generationis finem, quæ projectio non est in prædictis ejusmodi, ergo peccatum in impuberibus reducitur re ipsa ad

cautum impudicum, & solum ex affectu est peccatum contra naturam; quare debet hoc speciatim in confessione patet, nisi aliquando obstat monitio, quam jam subdo.

Monitio pro Confessione turpium.

14. Quæ hæcenus de peccatis obscenis explicuimus, factum est ad eorum naturam cognoscendam; nam certe non raro expediet de tot minutis nequaquam pœnitentes à Confessarijs interrogari, & expedit, ut ipse pœnitens ex se modestis verbis id dicat; quando advertit; sed quoad Confessarios sic habet Filliucius *in instruct. brevis pro Confessarijs cap. 2.* Prudens esse Confessarius debet in exquirendis cautè circumstantijs sexti præcepti, præparatorijs ad actum consummatum, modis minutis non necessarijs, ne se, vel pœnitentem excitet ad aliquam tentationem.

15. Coninch. etiam sic ait *d. 7. de Sacramentis dub. num. 59.* Præstat aliquando, Sacerdotem minùs perfectè peccatum pœnitentis intelligere, quàm vel illi, vel sibi aliquod scandalum creare, & esse nimium.

16. Angelus *v. Interrogationes num. 1.* sic docet, confitetur mulier, quòd fuerit cognita extra vas debitum, non querat postea Confessarius, in quo loco, vel quo modo, & hujusmodi, sicut faciunt quidam, qui potius sunt contaminatores, quàm Confessores.

17. Delgadillus *de Pœnitent. cap. 17. num. 99.* valdè caute, inquit, de-

bet se gerere Confessarius in examine Pœnitentis circa peccata turpia; unde notant multi, quòd si vir, vel fœmiva confitetur, habuisse copulam extra vas naturale, non debet Confessarius inquirere (addo ego, subdit Delgadillus, quod non permittat declarare) in qua parte corporis, quia sufficit, cognoscere, peccatum illud esse contra naturam commissum cum viro, aut muliere, ut cum Angelo, & Fagund. notat Diana *c. 13. tr. 4. n. 99.*

18. His addi potest Verricelli *tr. 4. res. mor. quest. 1. qui num. 5.* sic habet: quando concubina se accusat per annum singulis diebus semel, aut bis cognitam fuisse, quis non videt, quàm turpe sit, quantumque periculi affert, tam Sacerdoti, quàm pœnitenti eam interrogare, quot vicibus penetraverit vas? &c.

CAPUT XVIII.

De medijs, qua assumuntur ad peccandum.

1. Nonnulla superflua dicenda, quæ ad integritatem confessionis pertinent. Nunc igitur dicamus de medijs, quæ assumuntur ad finem peccandi, nam de fine peccantis satis ea sunt, quæ supra *c. 12. n. 14. & 15.* explicuimus.

2. Porrò prædicta media trium generum esse solent. Primò indifferentia ex se; ut si quis se vestiat, surgat à lecto, ambulet, equitet, ad occidendum inimicum, & de his,

3. Dicq

Docet in bibliot.

ANNEVRIN
in
Ecclesiæ præcepto
de
E II
30.6.